

Ovaj je dokument samo dokumentacijska pomoć za čiji sadržaj institucije ne preuzimaju odgovornost.

► **B****DIREKTIVA VIJEĆA**

od 21. prosinca 1989.

o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na primjenu postupaka kontrole na sklapanje ugovora o javnoj nabavi robe i javnim radovima

(89/665/EEZ)

(SL L 395, 30.12.1989., str. 33.)

Koju je izmijenila:

		Službeni list		
		br.	stranica	datum
► <u>M1</u>	Council Directive 92/50/EEC of 18 June 1992 (*)	L 209	1	24.7.1992.
► <u>M2</u>	Direktiva 2007/66/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2007.	L 335	31	20.12.2007.
► <u>M3</u>	Direktiva 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014.	L 94	1	28.3.2014.

Koju je ispravio:

- **C1** Ispravak, SL L 63, 10.3.2016, str. 44 (89/665/EEZ)

(*) Ovaj akt nije nikada objavljen na hrvatskome.

DIREKTIVA VIJEĆA

od 21. prosinca 1989.

o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na primjenu postupaka kontrole na sklapanje ugovora o javnoj nabavi robe i javnim radovima

(89/665/EEZ)

VIJEĆE EUROPSKIH ZAJEDNICA,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske ekonomske zajednice, a posebno njegov članak 100.a,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije ⁽¹⁾,

u suradnji s Europskim parlamentom ⁽²⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i socijalnog odbora ⁽³⁾,

budući da direktive Zajednice o javnim nabavama, a posebno Direktiva Vijeća 71/305/EEZ od 26. srpnja 1971. godine o usklađivanju postupaka sklapanja ugovora o javnim radovima ⁽⁴⁾, kako je zadnje izmijenjena Direktivom 89/440/EEZ ⁽⁵⁾, i Direktiva Vijeća 77/62/EEZ od 21. prosinca 1976. godine o usklađivanju postupaka sklapanja ugovora o javnoj nabavi robe ⁽⁶⁾, kako je zadnje izmijenjena Direktivom 88/295/EEZ ⁽⁷⁾, ne sadrže nikakve posebne odredbe koje osiguravaju učinkovitu primjenu;

budući da postojeća rješenja na nacionalnoj razini i na razini Zajednice za osiguravanje njihove primjene ne osiguravaju uvijek na odgovarajući način usklađenost s odgovarajućim odredbama Zajednice, pogotovo u fazi kada se kršenja mogu otkloniti;

budući da je za otvaranje javne nabave za natjecanje na razini Zajednice potrebno značajno povećanje jamstava u pogledu transparentnosti i nediskriminacije; budući da, s ciljem postizanja određenih učinaka, na raspolaganju moraju biti učinkovita i brza pravna sredstva u slučaju kršenja zakonodavstva Zajednice u području javne nabave ili kršenja nacionalnih propisa o provedbi tog prava;

budući da neke države članice u nedostatku učinkovitih pravnih lijekova ili zbog neprimjerenosti postojećih pravnih lijekova odvrćaju poduzeća u Zajednici od davanja ponuda u državi članici u kojoj javni naručitelj ima poslovni nastan; budući da države članice moraju ispraviti takvo stanje;

budući da, zbog kratkotrajnosti postupaka za sklapanje ugovora o javnoj nabavi, tijela nadležna za pravnu zaštitu moraju, uz ostalo, biti ovlaštena poduzimati privremene mjere s ciljem zaustavljanja takvog postupka

⁽¹⁾ SL C 230, 28.8.1987., str. 6. i SL C 15, 19.1.1989., str. 8.

⁽²⁾ SL C 167, 27.6.1988., str. 77. i SL C 323, 27.12.1989.

⁽³⁾ SL C 347, 22.12.1987., str. 23.

⁽⁴⁾ SL L 185, 16.8.1971., str. 5.

⁽⁵⁾ SL L 210, 21.7.1989., str. 1.

⁽⁶⁾ SL L 13, 15.1.1977., str. 1.

⁽⁷⁾ SL L 127, 20.5.1988., str. 1.

▼B

ili provedbe bilo kakvih odluka koje javni naručitelj može donijeti; budući da kratkotrajnost postupaka znači da gore navedena kršenja moraju biti hitno otklonjena;

budući da je potrebno osigurati da u svim državama članicama postoje odgovarajući postupci radi mogućnosti ukidanja nezakonito donesenih odluka i obeštećivanja osoba kojima je kršenje uzrokovalo štetu;

budući da, kada poduzeća ne zahtijevaju pravnu zaštitu, neka kršenja ne mogu biti otklonjena ako se ne primijeni posebni mehanizam;

budući da, u skladu s tim, kada Komisija smatra da je došlo do jasnog i nedvojbenog kršenja tijekom postupka sklapanja ugovora, mora moći na to ukazati nadležnim tijelima države članice i javnom naručitelju da bi se mogli poduzeti odgovarajući koraci radi hitnog otklanjanja navodnog kršenja;

budući da provedba ove Direktive u praksi mora biti preispitana kroz razdoblje od četiri godine od početka njezine primjene, na temelju podataka koje dostavljaju države članice, a koji se odnose na djelovanje nacionalnih postupaka pravne zaštite,

DONIJELO JE OVU DIREKTIVU:

▼M2*Članak 1.***Područje primjene i dostupnost postupaka pravne zaštite****▼M3**

1. Ova se Direktiva primjenjuje na ugovore iz Direktive 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, osim ako su takvi ugovori isključeni u skladu s člancima 7., 8., 9., 10., 12., 15., 16., 17. i 37. te Direktive.

Ova se Direktiva također primjenjuje na koncesije koje su dodijelili javni naručitelji, navedeni u Direktivi 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾, osim ako su takve koncesije isključene u skladu s člancima 10., 11., 12., 17. i 25. te Direktive.

Ugovori u smislu ove Direktive uključuju javne ugovore, okvirne sporazume, koncesije radova i usluga, i dinamičke sustave nabave.

Države članice poduzimaju mjere neophodne kako bi osigurale da se, u pogledu ugovora obuhvaćenih područjem primjene Direktive 2014/24/EU ili Direktive 2014/23/EU, odluke javnih naručitelja mogu učinkovito razmatrati i, osobito, u najkraćem roku u skladu s uvjetima utvrđenima u člancima od 2. do 2.f ove Direktive, iz razloga što su takve odluke dovele do povrede prava Zajednice u području javne nabave ili povrede nacionalnih pravila koja prenose to pravo.

⁽¹⁾ Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 65.).

⁽²⁾ Direktiva 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o dodjeli ugovora o koncesiji (SL L 94, 28.3.2014., str. 1.).

▼ **M2**

2. Države članice osiguravaju da nema diskriminacije između poduzeća koja prijavljuju povredu u okviru postupka za sklapanje ugovora, koja proizlazi iz razlikovanja koje ova Direktiva pravi između nacionalnih propisa kojima se provodi pravo Zajednice i drugih nacionalnih propisa.

3. Države članice osiguravaju da su, prema detaljnim pravilima koja mogu utvrditi države članice, postupci pravne zaštite dostupni barem svakoj osobi koja ima ili je imala interes za dobivanje određenog ugovora i koja je pretrpjela ili bi mogla pretrpjeti štetu zbog navodnog kršenja.

4. Države članice mogu zahtijevati da je osoba koja namjerava koristiti postupak pravne zaštite obavijestila javnog naručitelja o navodnom kršenju i o svojoj namjeri da zatraži pravnu zaštitu, pod uvjetom da to ne utječe na rok mirovanja u skladu s člankom 2.a stavkom 2. ili bilo kojim drugim rokovima za podnošenje zahtjeva za pravnu zaštitu u skladu s člankom 2.c.

5. Države članice mogu zahtijevati da dotična osoba najprije zatraži pravnu zaštitu kod javnog naručitelja. U tom slučaju države članice osiguravaju da podnošenje takvog zahtjeva za pravnu zaštitu ima za posljedicu neposrednu obustavu mogućnosti sklapanja ugovora.

Države članice odlučuju o primjerenim sredstvima komunikacije, uključujući faks ili elektronička sredstva, koja se koriste za podnošenje zahtjeva za pravnu zaštitu u skladu s prvim podstavkom.

Obustava iz prvog podstavka ne prestaje prije isteka roka od najmanje 10 kalendarskih dana, računajući od dana poslije dana kad je javni naručitelj poslao odgovor ako se koriste faks ili elektronička sredstva, ili, ako se koriste druga sredstva komunikacije, prije isteka najmanje 15 kalendarskih dana računajući od dana poslije dana kad je javni naručitelj poslao odgovor, ili najmanje 10 kalendarskih dana računajući od dana poslije dana primitka odgovora.

Članak 2.

Zahtjevi za postupke pravne zaštite

1. Države članice osiguravaju da mjere poduzete u vezi s postupcima pravne zaštite navedenim u članku 1. uključuju ovlasti da:

- (a) se što je prije moguće putem privremenih postupaka odrede privremene mjere s ciljem ispravljanja navodnog kršenja ili sprečavanja daljnje štete pojedinim zainteresiranima, uključujući mjere obustave ili osiguranja obustave postupka sklapanja ugovora o javnoj nabavi ili provedbe bilo koje odluke koju je donio javni naručitelj;
- (b) se ukinu ili se osigura ukidanje nezakonito donesenih odluka, uključujući uklanjanje diskriminirajućih tehničkih, ekonomskih ili financijskih specifikacija u pozivu na dostavu ponuda, dokumentaciji za nadmetanje ili bilo kojem drugom dokumentu vezanom uz postupak sklapanja ugovora;

▼ M2

(c) se osobama koje su pretrpjele štetu zbog kršenja dodijeli naknada štete.

2. Ovlasti navedene u stavku 1. i člancima 2.d i 2.e mogu se prenijeti na odvojena tijela nadležna za različite aspekte postupka pravne zaštite.

3. Ako prvostupanjsko tijelo, neovisno o javnom naručitelju, preispituje odluku o odabiru, države članice osiguravaju da javni naručitelj ne može sklopiti ugovor prije nego je tijelo nadležno za pravnu zaštitu donijelo odluku o primjeni privremenih mjera ili o pravnoj zaštiti. Obustava će prestati najranije po isteku roka mirovanja, kako je navedeno u članku 2.a stavku 2. i članku 2.d stavicima 4. i 5.

4. Osim u slučajevima predviđenim u stavku 3. i članku 1. stavku 5., postupak pravne zaštite ne mora nužno imati automatski učinak obustave na postupke sklapanja ugovora na koje se odnose.

5. Države članice mogu predvidjeti da tijelo nadležno za postupke pravne zaštite može uzeti u obzir moguće posljedice privremenih mjera za sve zainteresirane koji bi mogli biti oštećeni, kao i javni interes, te može odlučiti da ne odredi takve mjere kada bi njihove negativne posljedice mogle nadmašiti njihove koristi.

Odluka da se ne odrede privremene mjere ne dovodi u pitanje bilo koje drugo pravo osobe koja zahtijeva takve mjere.

6. Države članice mogu predvidjeti da, kad je podnesen zahtjev za naknadu štete na temelju nezakonito donesene odluke, osporenu odluku mora najprije ukinuti tijelo koje ima potrebne ovlasti.

7. Osim u slučajevima predviđenim u člancima 2.d do 2.f, učinci provedbe ovlasti navedenih u stavku 1. ovog članka na ugovor sklopljen nakon njegova odabira utvrđuju se na temelju nacionalnog prava.

Nadalje, osim u slučaju kad se odluka mora ukinuti prije dodjele naknade štete, država članica može predvidjeti da se nakon sklapanja ugovora u skladu s člankom 1. stavkom 5., stavkom 3. ovog članka ili člancima 2.a do 2.f ovlasti tijela nadležnog za postupke pravne zaštite ograničavaju na dodjelu naknade štete bilo kojoj osobi koja je pretrpjela štetu.

8. Države članice osiguravaju da se odluke koje donosi tijelo nadležno za postupke pravne zaštite mogu učinkovito provoditi.

9. Kad tijela nadležna za postupke pravne zaštite nisu pravosudne naravi, uvijek se moraju pisano navesti obrazloženja njihovih odluka. Nadalje, u takvom se slučaju moraju predvidjeti postupci kojima se bilo kakva navodna nezakonita mjera koju poduzme tijelo nadležno za pravnu zaštitu, ili bilo koja navodna nepravilnost u provođenju ovlasti koje su mu prenesene, može podvrgnuti sudskoj zaštiti ili zaštiti nekog drugog tijela koje je sud ili sudsko vijeće u smislu članka 234. Ugovora i koje je neovisno kako o javnom naručitelju tako i o tijelu nadležnom za pravnu zaštitu.

▼ **M2**

Članovi takvog neovisnog tijela imenuju se i razrješuju dužnosti prema istim uvjetima kao i članovi sudbene vlasti, glede tijela odgovornog za njihovo imenovanje, trajanje njihova mandata i njihovo razrješjenje. Barem predsjednik tog neovisnog tijela mora imati iste pravne i stručne kvalifikacije kao članovi sudbene vlasti. Neovisno tijelo donosi odluke prema postupku u kojem se saslušavaju obje strane, i njegove su odluke pravno obvezujuće na način kako to odredi svaka pojedina država članica.

*Članak 2.a***Rok mirovanja**

1. Države članice osiguravaju da osobe navedene u članku 1. stavku 3. imaju dovoljno vremena za učinkovito preispitivanje odluka o odabiru koje donose javni naručitelji donošenjem potrebnih propisa u kojima se poštuju minimalni uvjeti navedeni u stavku 2. ovog članka i u članku 2.c.

2. ► **M3** Ugovor se nakon donošenja odluke o dodjeli ugovora iz područja primjene Direktive 2014/24/EU ili Direktive 2014/23/EU ne može sklopiti prije isteka roka od najmanje 10 kalendarskih dana računajući od dana poslije datuma kad je odluka o dodjeli ugovora poslana zainteresiranim ponuditeljima i natjecateljima, ako se koristi telefaks ili elektronička sredstva priopćavanja, ili ako se koriste druga sredstva komunikacije, prije isteka roka od najmanje 15 kalendarskih dana računajući od dana poslije datuma kada je odluka o dodjeli ugovora poslana zainteresiranim ponuditeljima i natjecateljima, ili najmanje 10 kalendarskih dana računajući od dana poslije datuma primitka odluke o dodjeli ugovora. ◀

Smatra se da su ponuditelji zainteresirani ako još nisu konačno isključeni. Isključenje je konačno ako su o njemu obaviješteni zainteresirani ponuditelji i ako ga neovisno tijelo nadležno za pravnu zaštitu smatra zakonitim ili ako ono više ne može biti predmet postupka pravne zaštite.

Smatra se da su natjecatelji zainteresirani ako im javni naručitelj nije dao informacije o odbijanju njihovih zahtjeva za sudjelovanje prije obavijesti o odluci o odabiru zainteresiranim ponuditeljima.

Svakom zainteresiranom ponuditelju i natjecatelju uz odluku o odabiru mora se dostaviti:

▼ **M3**

— sažetak bitnih razloga kako je utvrđeno u članku 55. stavku 2. Direktive 2014/24/EU, podložno članku 55. stavku 3. te Direktive, ili u članku 40. stavku 1. drugom podstavku Direktive 2014/23/EU, podložno odredbama članka 40. stavka 2. te Direktive, i

▼ **M2**

— točan navod o točnom roku mirovanja koji se primjenjuje sukladno odredbama nacionalnog prava, kojima je prenesen ovaj stavak.

▼ **M2***Članak 2.b***Odstupanja od roka mirovanja**

Države članice mogu predvidjeti da se rokovi navedeni u članku 2.a stavku 2. ove Direktive ne primjenjuju u sljedećim slučajevima:

▼ **M3**

- (a) ako Direktiva 2014/24/EU ili, gdje je relevantno, Direktiva 2014/23/EU ne zahtijeva prethodnu objavu obavijesti o ugovoru u *Službenom listu Europske unije*;

▼ **M2**

- (b) ako je jedini zainteresirani ponuditelj u smislu članka 2.a stavka 2. ove Direktive onaj koji je odabran za sklapanje ugovora i nema zainteresiranih natjecatelja;

▼ **M3**

- (c) u slučaju ugovora na temelju okvirnog sporazuma kako je predviđeno u članku 33. Direktive 2014/24/EU i u slučaju posebnog ugovora na temelju dinamičkog sustava nabave, kako je predviđeno u članku 34. te Direktive.

▼ **M2**

Ako se koristi ovo odstupanje, države članice osigurat će da je ugovor nevažeći, u skladu s člancima 2.d i 2.f ove Direktive ako:

▼ **M3**

— je došlo do kršenja članka 33. stavka 4. točke (c) ili članka 34. stavka 6. Direktive 2014/24/EU, i

— je procijenjena vrijednost jednaka ili prelazi pragove navedene u članku 4. Direktive 2014/23/EU.

▼ **M2***Članak 2.c***Rokovi za podnošenje zahtjeva za pravnu zaštitu**

Kada država članica predvidi da se svi zahtjevi za preispitivanje odluke javnog naručitelja, donesene u okviru ili u odnosu na postupak sklapanja ugovora koji potpada u područje primjene ► **M3** Direktive 2014/24/EU ili Direktive 2014/23/EU ◀, moraju podnijeti prije isteka određenog roka, taj je rok najmanje 10 kalendarskih dana računajući od dana poslije dana kad je odluka javnog naručitelja poslana ponuditelju ili natjecatelju, ako se koristi faks ili elektronička sredstva, ili, ako se koriste druga sredstva komunikacije, taj je rok najmanje 15 kalendarskih dana računajući od dana poslije dana kad je odluka javnog naručitelja poslana ponuditelju ili natjecatelju, ili najmanje 10 kalendarskih dana računajući od dana poslije dana primitka odluke javnog naručitelja. Uz odluku javnog naručitelja svakom ponuditelju ili natjecatelju mora se priložiti sažetak odgovarajućih razloga. U slučaju kad se zahtjev za pravnu zaštitu podnosi vezano uz odluke navedene u članku 2. stavku 1. točki (b) ove Direktive koje ne podliježu posebnoj obvezi objavljivanja, rok je najmanje 10 kalendarskih dana od dana objave pojedine odluke.

▼ **M2**

Članak 2.d

Nevaženje

1. Države članice osiguravaju da tijelo nadležno za pravnu zaštitu, neovisno o javnom naručitelju, smatra ugovor nevažećim ili da se njegovo nevaženje zasniva na odluci takvog tijela nadležnog za pravnu zaštitu u svakom od sljedećih slučajeva:

▼ **M3**

(a) ako je javni naručitelj dodijelio ugovor bez prethodne objave obavijesti o ugovoru u *Službenom listu Europske unije*, kad to nije dopušteno u skladu s Direktivom 2014/24/EU ili Direktivom 2014/23/EU;

▼ **M2**

(b) u slučaju kršenja članka 1. stavka 5., članka 2. stavka 3. ili članka 2.a stavka 2. ove Direktive, ako je tim kršenjem ponuditelju koji podnosi zahtjev za pravnu zaštitu uskraćena mogućnost korištenja predugovornih pravnih lijekova te je to kršenje povezano s kršenjem ► **M3** Direktive 2014/24/EU ili Direktive 2014/23/EU ◄, ako je to kršenje utjecalo na šanse ponuditelja koji podnosi zahtjev za pravnu zaštitu da dobije ugovor;

(c) u slučajevima navedenim u drugom podstavku članka 2.b točke (c) ove Direktive, ako države članice koriste odstupanje od roka mirovanja za ugovore na temelju okvirnog sporazuma i dinamičkog sustava nabave.

2. Posljedice ugovora koji se smatra nevažećim predviđaju se nacionalnim pravom.

Nacionalno pravo može predvidjeti retroaktivno poništavanje svih ugovornih obaveza ili ograničiti opseg poništenja samo na one obveze koje se još moraju izvršiti. U potonjem slučaju države članice predviđjet će primjenu drugih kazni u smislu članka 2.e stavka 2.

3. Države članice mogu predvidjeti da tijelo nadležno za pravnu zaštitu, neovisno o javnom naručitelju, ne mora smatrati ugovor nevažećim čak i ako je bio nezakonito sklopljen zbog razloga navedenih u stavku 1., ako je tijelo nadležno za pravnu zaštitu, nakon što je ispitalo sve relevantne aspekte, utvrdilo da prevladavajući razlozi u vezi s općim interesom zahtijevaju da učinci ugovora trebaju ostati na snazi. U tom slučaju države članice predviđaju alternativne kazne u smislu članka 2.e stavka 2. koje će se umjesto toga primijeniti.

Gospodarski interesi u važenju ugovora mogu se smatrati prevladavajućim razlozima samo u izuzetnim okolnostima kada bi nevaženje ugovora dovelo do nerazmjernih posljedica.

Međutim, gospodarski interesi izravno vezani uz predmetni ugovor ne predstavljaju prevladavajuće razloge u vezi s općim interesom. Gospodarski interesi izravno vezani uz ugovor uključuju, između ostalog, troškove koji proizlaze iz kašnjenja u izvršenju ugovora, troškove koji proizlaze iz pokretanja novog postupka nabave, troškove uzrokovane promjenom gospodarskog subjekta koji izvršava ugovor i troškove pravnih obveza koje proizlaze iz nevaženja ugovora.

▼ **M2**

4. Države članice predviđaju da se stavak 1. točka (a) ovog članka ne primjenjuje ako:

▼ **M3**

— javni naručitelj smatra da je dodjela ugovora bez prethodne objave obavijesti o ugovoru u *Službenom listu Europske unije* dopuštena u skladu s Direktivom 2014/24/EU ili Direktivom 2014/23/EU,

▼ **M2**

— je javni naručitelj objavio u *Službenom listu Europske unije* obavijest kako je opisano u članku 3.a ove Direktive kojom izražava svoju namjeru da sklopi ugovor, i

— ugovor nije sklopljen prije isteka roka od 10 kalendarskih dana, računajući od dana poslije dana objave te obavijesti.

5. Države članice predviđaju da se stavak 1. točka (c) ovog članka ne primjenjuje ako:

▼ **M3**

— javni naručitelj smatra da je sklapanje ugovora u skladu s člankom 33. stavkom 4. točkom (c) ili s člankom 34. stavkom 6. Direktive 2014/24/EU,

▼ **M2**

— je javni naručitelj poslao zainteresiranim ponuditeljima odluku o odabiru zajedno sa sažetkom razloga kako je navedeno u prvoj alineji četvrtog podstavka članka 2.a stavka 2. ove Direktive, i

— ugovor nije sklopljen prije isteka roka od najmanje 10 kalendarskih dana računajući od dana poslije dana kad je odluka o odabiru poslana zainteresiranim ponuditeljima, ako se koristi faks ili elektronička sredstva, ili, ako se koriste druga sredstva komunikacije, prije isteka roka od najmanje 15 kalendarskih dana računajući od dana poslije dana kad je odluka o odabiru poslana zainteresiranim ponuditeljima, ili najmanje 10 kalendarskih dana računajući od dana poslije dana primitka odluke o odabiru.

Članak 2.e

Kršenja ove Direktive i alternativne kazne

1. U slučaju kršenja članka 1. stavka 5., članka 2. stavka 3. ili članka 2.a stavka 2., koje nije obuhvaćeno člankom 2.d stavkom 1. točkom (b), države članice predviđaju nevaženje u skladu s člankom 2.d stavcima 1. do 3., ili alternativne kazne. Države članice mogu predvidjeti da tijelo nadležno za pravnu zaštitu neovisno o javnom naručitelju nakon procjene svih relevantnih aspekata odluči hoće li se ugovor smatrati nevažećim ili će se nametnuti alternativne kazne.

2. Alternativne kazne moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće. Alternativne kazne su:

— nametanje novčanih kazni javnom naručitelju, ili

— skraćivanje trajanja ugovora.

▼ M2

Države članice mogu tijelu nadležnom za pravnu zaštitu prenijeti široke diskrecijske ovlasti da bi uzimalo u obzir sve relevantne činjenice, uključujući ozbiljnost kršenja, ponašanje javnog naručitelja i, u slučajevima navedenim u članku 2.d stavku 2., opseg u kojem ugovor ostaje na snazi.

Dodjela naknade štete ne predstavlja primjerenu kaznu u smislu ovog stavka.

*Članak 2.f***Rokovi**

1. Države članice mogu predvidjeti da se u skladu s člankom 2.d stavkom 1. zahtjev za pravnu zaštitu mora podnijeti:

▼ M3

(a) prije isteka najmanje 30 kalendarskih dana računajući od dana poslije dana kad je:

- javni naručitelj objavio obavijest o dodjeli ugovora u skladu s člancima 50. i 51. Direktive 2014/24/EU ili u skladu s člancima 31. i 32. Direktive 2014/23/EU, uz uvjet da ta obavijest uključuje opravdanje odluke javnog naručitelja da dodjeli ugovor bez prethodne objave obavijesti o ugovoru u *Službenom listu Europske unije* ili;
- javni naručitelj obavijestio ponuditelje ili natjecatelje na koje se to odnosi o sklapanju ugovora, uz uvjet da ta informacija sadržava sažetak bitnih razloga kako je utvrđeno u članku 55. stavku 2. Direktive 2014/24/EU, prema odredbama članka 55. stavka 3. te Direktive ili u članku 37.a stavku 1. Direktive 2014/23/EU, prema odredbama članka 40. stavka 2. te Direktive. Ova se mogućnost također primjenjuje na slučajeve iz članka 2.b prvog stavka točke (c) ove Direktive

▼ M2

(b) i u svakom slučaju prije isteka roka od najmanje šest mjeseci računajući od dana poslije dana sklapanja ugovora.

2. U svim ostalim slučajevima, uključujući zahtjeve za pravnu zaštitu u skladu s člankom 2.e stavkom 1., rokovi za podnošenje zahtjeva za pravnu zaštitu utvrđuju se prema nacionalnom pravu, podložno odredbama članka 2.c.;

*Članak 3.***Korektivni mehanizmi****▼ M3**

1. Komisija se može pozvati na postupak predviđen u stavicama od 2. do 5., ako je prije sklapanja ugovora procijenila da je došlo do ozbiljne povrede prava Unije u području javne nabave tijekom postupka dodjele ugovora koji je u području primjene Direktive 2014/24/EU ili Direktive 2014/23/EU.

▼ M2

2. Komisija obavještava državu članicu na koju se to odnosi o razlozima zbog kojih je zaključila da je počinjeno ozbiljno kršenje i traži njegovo otklanjanje primjenom odgovarajućih mjera.

▼ **M2**

3. U roku od 21 kalendarskog dana od primitka obavijesti navedene u stavku 2. država članica na koju se to odnosi dostavlja Komisiji:

- (a) potvrdu da je kršenje ispravljeno;
- (b) razložno obrazloženje zašto kršenje nije ispravljeno; ili
- (c) obavijest da je postupak sklapanja ugovora javni naručitelj sam na svoju inicijativu obustavio ili da je obustavljen na temelju ovlasti navedenih u članku 2. stavku 1. točki (a).

4. Razložno obrazloženje dostavljeno sukladno stavku 3. točki (b) može se zasnivati između ostalog na činjenici da je navodno kršenje već predmetom sudskog ili nekog drugog postupka pravne zaštite ili pravne zaštite kako je navedeno u članku 2. stavku 9. U tom slučaju država članica obavještava Komisiju o rezultatima tih postupaka čim su oni poznati.

5. Ako je država članica obavijestila da je postupak sklapanja ugovora obustavljen u skladu sa stavkom 3. točkom (c), ona Komisiju mora obavijestiti o ukidanju obustave ili o početku drugog postupka sklapanja ugovora, koji se u cijelosti ili dijelom odnosi na isti predmet. U toj obavijesti dužna je potvrditi da je navodno kršenje ispravljeno ili razložno obrazložiti zašto nije ispravljeno.

Članak 3.a

Sadržaj obavijesti za dobrovoljnu *ex ante* transparentnost

Obavijest navedena u drugoj alineji članka 2.d stavka 4., čiji će oblik utvrditi Komisija u skladu sa savjetodavnim postupkom kako je navedeno u članku 3.b stavku 2., sadrži sljedeće podatke:

- (a) ime i kontakt podatke javnog naručitelja;
- (b) opis predmeta ugovora;
- (c) opravdanje odluke javnog naručitelja da sklopi ugovor bez prethodne objave poziva na nadmetanje u *Službenom listu Europske unije*;
- (d) ime i kontakt podatke gospodarskog subjekta u čiju korist je donesena odluka o odabiru; i
- (e) prema potrebi, druge podatke koje javni naručitelj smatra korisnima.

Članak 3.b

Odborski postupak

1. Komisiji pomaže Savjetodavni odbor za ugovore o javnoj nabavi osnovan člankom 1. Odluke Vijeća 71/306/EEZ od 26. srpnja 1971. ⁽¹⁾ (dalje u tekstu: Odbor).

⁽¹⁾ SL L 185, 16.8.1971., str. 15. Odluka kako je izmijenjena Odlukom 77/63/EEZ (SL L 13, 15.1.1977., str. 15.).

▼ M2

2. Prilikom upućivanja na ovaj stavak, primjenjuju se članci 3. i 7. Odluke Vijeća 1999/468/EZ od 28. lipnja 1999. o utvrđivanju postupaka za izvršavanje provedbenih ovlasti dodijeljenih Komisiji ⁽¹⁾, uz uzimanje u obzir odredaba njezinog članka 8.

*Članak 4.***Provedba**

1. Komisija može uz savjetovanje s Odborom tražiti od država članica da joj dostave informacije o funkcioniranju nacionalnog postupka pravne zaštite.

2. Države članice jednom godišnje Komisiji dostavljaju tekst svih odluka, uz navođenje razloga za te odluke, koje su donijela njihova tijela nadležna za pravnu zaštitu u skladu s člankom 2.d stavkom 3.

*Članak 4.a***Revizija**

Najkasnije do 20. prosinca 2012. Komisija će preispitati provedbu ove Direktive i izvještavati Europski parlament i Vijeće o njezinoj učinkovitosti, a posebno o djelotvornosti alternativnih kazni i rokovima.

▼ B*Članak 5.*

► **C1** Države članice donose mjere potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom prije 21. prosinca 1991. ◄ One Komisiji dostavljaju tekstove glavnih nacionalnih zakona i drugih propisa koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 6.

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

⁽¹⁾ SL L 184, 17.7.1999., str. 23. Odluka kako je izmijenjena Odlukom 2006/512/EZ (SL L 200, 22.7.2006., str. 11.).